

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
UWAGI METODYCZNE.....	4
1. Szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w 2008 roku – analiza załącznika 6 do sprawozdania MPiPS-01	6
2. Wybrane kategorie bezrobotnych – analiza struktury uczestników	19
2.1 Bezrobotne kobiety	19
2.2 Bezrobotni według wieku	23
2.3 Długotrwale bezrobotni	25
2.4 Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.....	28
2.5 Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	31
2.6 Bezrobotni bez wykształcenia średniego.....	33
2.7 Zamieszkali na wsi	36
2.8 Pozostałe kategorie bezrobotnych uczestników szkoleń	38
PODSUMOWANIE	40

WSTĘP

W polskim systemie pomocy osobom bezrobotnym politykę szkoleń kreują powiatowe urzędy pracy. Raport z badania¹ przeprowadzonego w 2008 roku przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu pokazał, że istnieją pewne obszary wymagające podjęcia działań naprawczych. Stwierdzono przypadki niskiej efektywności zatrudnieniowej, a także kosztowej realizowanych w 2007 roku szkoleń i kursów. Niejednokrotnie żaden z absolwentów nie podejmował pracy, przy jednocześnie stosunkowo wysokich kosztach uwarunkowanych specjalistycznym charakterem kursu.

W roku 2009 Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu przygotował raport w zakresie szkoleń na podstawie danych zawartych w załączniku 6 „Aktywne programy rynku pracy” do sprawozdania MPiPS-01. Załącznik ten zawiera m.in. liczbę osób, które rozpoczęły i ukończyły szkolenia, a także podjęły pracę w trakcie lub po ich ukończeniu. Dane przedstawione są w odniesieniu do wybranych kategorii bezrobotnych.

Dane statystyczne gromadzone w ramach statystyki publicznej, zawarte w omawianym sprawozdaniu, pozwalają na wykazanie efektywności zatrudnieniowej szkoleń, która jest najlepszym, a przy tym obiektywnym wskaźnikiem w ocenie racjonalności i skuteczności działań podejmowanych przez powiatowe urzędy pracy w zakresie szkoleń.

Analiza danych w ramach niniejszego opracowania polegała przede wszystkim na wyliczeniu porównywalnych wskaźników dla całej populacji uczestników szkoleń dla poszczególnych powiatów / powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce i wykazaniu zarówno cech wspólnych jak i różnic, a w konsekwencji sformułowaniu wniosków.

Należy jednak pamiętać, że szkolenia znacznie różnią się pod wieloma względami. Są organizowane w trybie indywidualnym oraz grupowym, dotyczą różnych obszarów zawodowych, nie zawsze kończą się egzaminami, biorą w nich udział różne grupy bezrobotnych. Te i wiele innych czynników powoduje, że nieuzasadnionym metodologicznie byłoby formułowanie daleko idących wniosków tylko i wyłącznie na podstawie danych statystycznych zawartych w jednym sprawozdaniu.

¹ WUP w Poznaniu: „Realizacja szkoleń w powiatowych urzędach pracy Wielkopolski w 2007 roku – Raport z badania”, wrzesień 2008, dostępny na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu www.wup.poznan.pl, w zakładce Działania rynku pracy/Opracowania i analizy.

UWAGI METODYCZNE

1. Sprawozdawczość rynku pracy była opracowana w 2008r. w ramach statystyki publicznej na podstawie ustawy o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 roku (Dz. U. z 1995r., Nr 88, poz.439, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2007 roku (Dz. U. Nr 210, poz. 1521) w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008 i rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na 2008 rok.
2. Dane dotyczące bezrobotnych obejmują osoby, które są zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne, zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zwanej dalej ustawą (Dz. U. z 2008r., Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).
3. Dane wykorzystane w niniejszym opracowaniu pochodzą przede wszystkim z załącznika 6 (wiersze 01, 02 i 03 w kolumnach od 5 do 18) do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 i obejmują 2008 rok. Każdy z 31 powiatów składa niniejsze sprawozdanie, przy czym Powiatowe Urzędy Pracy w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Poznaniu składają po 2 sprawozdania – oddzielnie dla powiatu ziemskiego i grodzkiego. Pojęcie „powiat” i „powiatowy urząd pracy” należy traktować w większości przypadków jako tożsame. Należy jednak pamiętać, że załącznik 6 sporządzany jest w przypadku Kalisza, Konina, Leszna i Poznania oddzielnie dla powiatów grodzkich i ziemskich. Ma to znaczenie w sytuacji analizowania danych na poziomie powiatów (ziemski i grodzki oddzielnie) czy w odniesieniu do działań powiatowego urzędu pracy (ziemski i grodzki razem).
4. Definicje i dodatkowe wyjaśnienia dotyczące wybranych kategorii bezrobotnych (kolumny od 6 do 18 załącznika 6) zostały przedstawione w treści opracowania w odpowiednich fragmentach opisujących konkretną kategorię.
5. Z uwagi na charakter opracowania, a przede wszystkim potrzebę porównań liczby szkolonych do ogólnej liczby bezrobotnych nie uwzględniono danych obejmujących poszukujących pracy (kolumny od 2 do 4 załącznika 6). Odsetek tych osób wśród wszystkich uczestników szkoleń nie przekracza w skali województwa 2% (ok. 200 osób).

6. Wiersze 01, 02 i 03 dotyczą szkoleń grupowych i indywidualnych łącznie, niezależnie od źródeł ich finansowania (np. Fundusz Pracy, PFRON) i nie obejmują szkoleń w klubach pracy w zakresie aktywnego poszukiwania pracy.
7. Efektywność zatrudnieniowa została wyliczona jako odsetek bezrobotnych, którzy podjęli pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia wśród bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenie, przy czym zgodnie z objaśnieniami do załącznika 6 „(...) Przyjmuje się, że osoba podjęła zatrudnienie, jeżeli w okresie do 3 miesięcy od czasu zakończenia udziału w programie² wyrejestrowała się z powiatowego urzędu pracy lub jeżeli w okresie do 3 miesięcy od zakończenia udziału w programie nie zarejestrowała się w powiatowym urzędzie pracy.” Dla programów zakończonych 31 grudnia 2008 roku, okres do 3 miesięcy upływa 31 marca 2009 roku. Dlatego realizacja załącznika 6, pomimo, że dane dotyczą ubiegłego roku, odbywa się corocznie w kwietniu.
8. Z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń w niektórych tablicach mogą nie zachodzić zgodności matematyczne – w szczególności dotyczy to danych przedstawianych w procentach.

² W tym konkretnym przypadku pod pojęciem programu należy rozumieć szkolenie (kurs).

1. Szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w 2008 roku – analiza załącznika 6 do sprawozdania MPiPS-01

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy Wielkopolski wynosiła na koniec grudnia 2008 roku 91 441 osób. W ciągu 2008 roku odnotowano 19% spadek bezrobocia na poziomie województwa. Poziom bezrobocia zmniejszył się również we wszystkich subregionach, a także w zdecydowanej większości powiatów.³

Stopa bezrobocia na koniec 2008 roku w Wielkopolsce osiągnęła poziom 6,4% i była najniższą w kraju, przed województwem śląskim, gdzie odnotowano 6,9% oraz mazowieckim 7,3%.

W okresie od stycznia do grudnia 2008 roku w skali województwa aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu objętych zostało ogółem 46 987 osób bezrobotnych. Stanowiło to 49,8% średniorocznej liczby bezrobotnych. Taki sposób wyliczenia zastosowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (stosowany również w analizach Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) podyktowany jest wahaniami poziomu bezrobocia występującymi w ciągu roku kalendarzowego, tzw. sezonowością. Na początku i w końcu roku bezrobocie jest zdecydowanie większe niż w pozostałych miesiącach roku. Ten sam sposób wyliczenia zastosowano również w odniesieniu do szkoleń.

Z analizy wynika, że w wielkopolskich urzędach pracy na przestrzeni ostatnich trzech lat dwukrotnie wzrósł odsetek osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu (w 2006 roku wyniósł 24,6% średniorocznej liczby bezrobotnych, w 2007 roku 36,9%, natomiast w 2008 roku 49,8%) pomimo utrzymującej się na podobnym poziomie aktywizacji. Wynika to z wysokiego spadku bezrobocia w regionie w tym okresie.

Dokładne dane przedstawiono w tabeli 1.

³ Biuletyn Informacyjny WUP w Poznaniu Nr 01 ze stycznia 2009 r. (Tab. 1.1 s.18). Dane publikowane w Biuletynie dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu www.wup.poznan.pl w zakładce „Statystyka w Wielkopolsce”.

Tabela 1. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w Wielkopolsce w latach 2006 - 2008

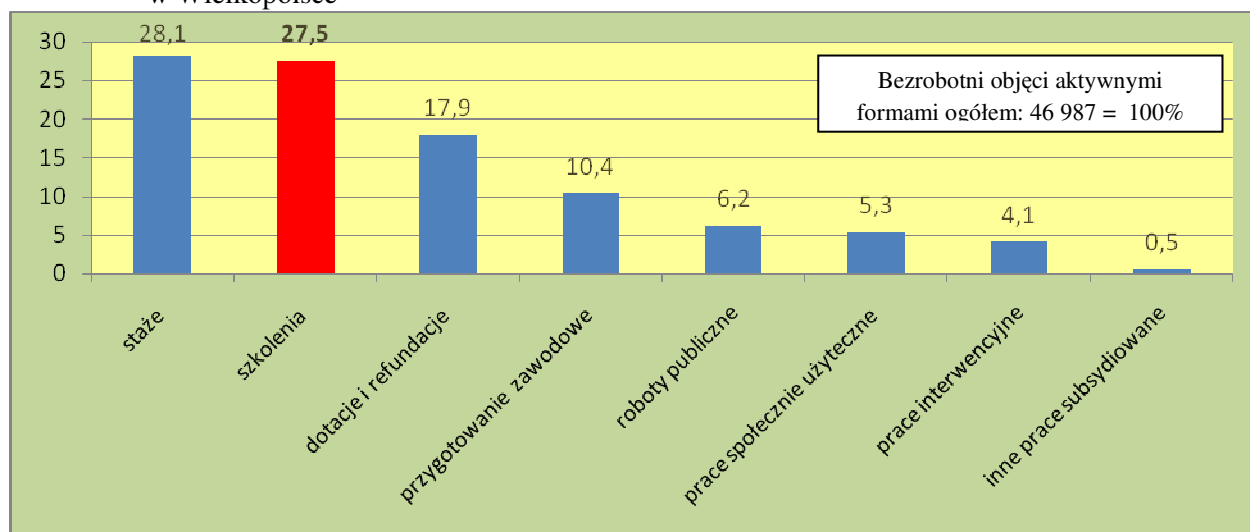
Aktywne formy	Liczba bezrobotnych objętych aktywnymi formami w latach					
	2006		2007		2008	
	Liczba bezrobotnych	struktura %	Liczba bezrobotnych	struktura %	Liczba bezrobotnych	struktura %
prace interwencyjne	3 490	7,5	2 528	5,1	1 939	4,1
roboty publiczne	2 930	6,3	3 444	6,9	2 889	6,1
dotacje i refundacje*	5 587	11,9	8 282	16,5	8 424	17,9
szkolenia	12 758	27,3	14 080	28,1	12 917	27,5
staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	18 526	39,6	18 588	37,1	18 094	38,5
prace społecznie użyteczne	3 137	6,7	2 850	5,7	2 507	5,3
inne prace subsydiowane	361	0,8	275	0,5	217	0,5
OGÓŁEM	46 789	100,0	50 047	100,0	46 987	100,0
% osób objętych aktywizacją do średniorocznej liczby osób bezrobotnych	24,6		36,9		49,8	

* dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej i refundacje związane z utworzeniem dodatkowego miejsca pracy.

Źródło: WUP w Poznaniu, Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2008 roku (s.30).

Dane dotyczące staży i przygotowania zawodowego w miejscu pracy zostały przedstawione łącznie z uwagi na bardzo podobny charakter obu form. W związku z tym zarówno liczba zaktywizowanych bezrobotnych jak i wskaźnik znacznie przewyższa pozostałe formy, co nie do końca oddaje rzeczywisty rozkład. W 2008 roku ze staży skorzystało ogółem 13 215 osób, co stanowi 28,1% ogółu aktywizowanych osób, natomiast z przygotowania zawodowego 4 879, tj. 10,4%. Widać z tego, że odsetek bezrobotnych, których skierowano na staż jest tylko minimalnie wyższy (0,6 punktu procentowego) od drugiej pod względem ilości aktywizowanych osób formy jaką są szkolenia (wykres 1).

Wykres 1. Udział (w %) poszczególnych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2008 roku w Wielkopolsce

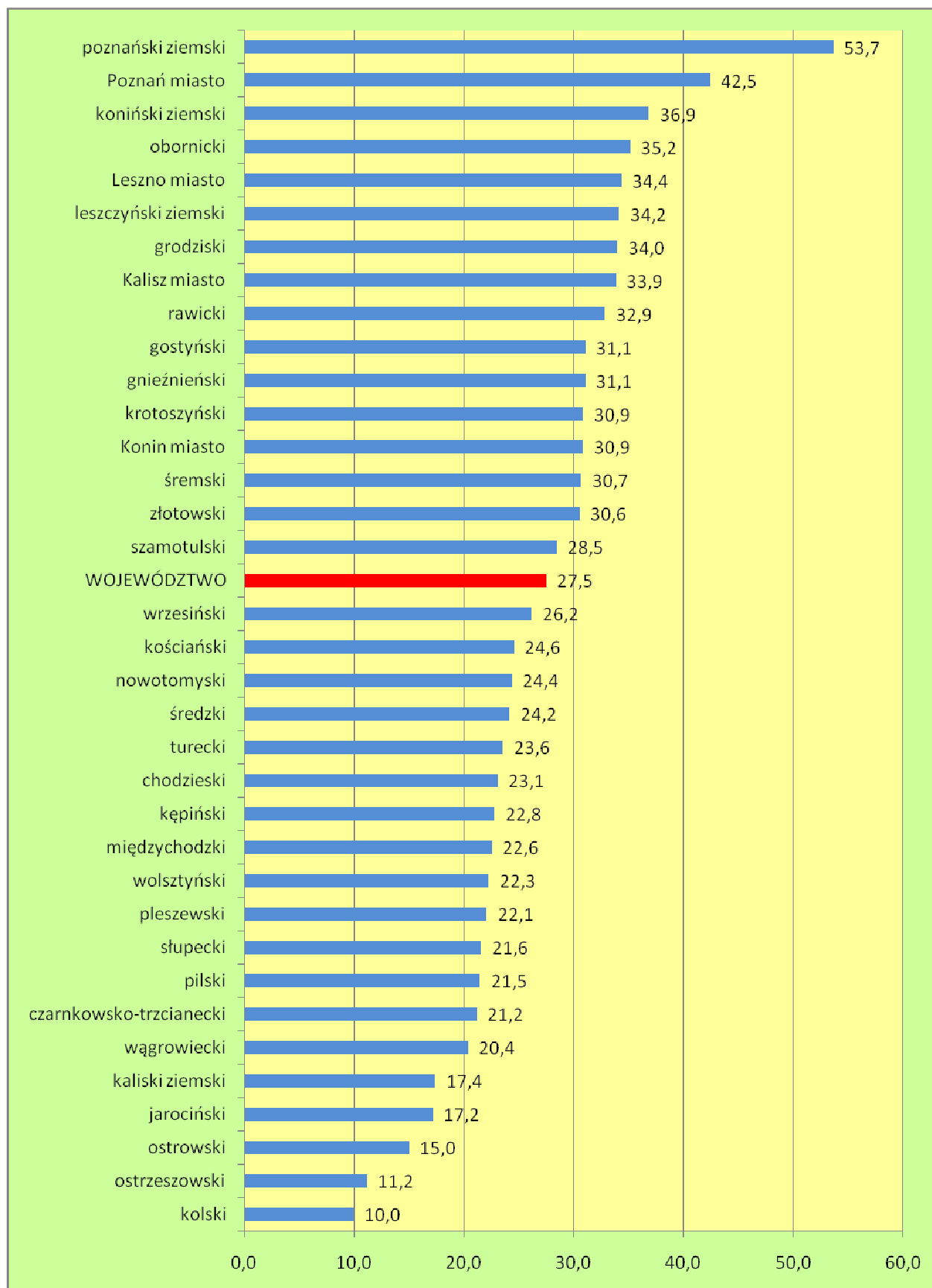

Wydatki Funduszu Pracy w 2008 roku w Wielkopolsce wyniosły 367 794,7 tys. zł, w tym na programy na rzecz promocji zatrudnienia 226 928,5 tys. zł, co stanowiło 61,7% ogółu wydatków. W roku 2008 w porównaniu do roku poprzedniego wydano o 29 116,4 tys. zł więcej środków przy znacznie niższym bezrobociu. Struktura wydatków w porównaniu z poprzednim rokiem nie uległa zmianom. Podobnie jak w 2007 roku, również w 2008 najczęściej środków urzędy pracy przeznaczyły na stypendia i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Koszty szkoleń zamknęły się w kwocie 15 060,7 tys. zł, tj. 6,6% wydatków na aktywne programy (w 2007 roku na szkolenia wydatkowano kwotę 15 321,1 tys. zł, co stanowiło wówczas 7,7%).

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, szkolenie oznacza pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. W związku z występującymi przed paru laty wątpliwościami, część powiatowych urzędów pracy podawała dane łącznie dla szkoleń zawodowych i organizowanych w klubach pracy (aktywne poszukiwanie pracy), natomiast pozostałe urzędy ograniczały dane do szkoleń zawodowych. W celu ujednolicenia sposobu gromadzenia danych wprowadzono zmiany w formularzu załącznika 6 rozdzielające szkolenia zawodowe i szkolenia w klubach pracy. W niniejszym opracowaniu dokonano analizy tych pierwszych.

W 2008 roku w Wielkopolsce szkolenia rozpoczęło ogółem 12 917 bezrobotnych, tj. 27,5% ogólnej liczby osób skierowanych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Poniżej średniej dla województwa wielkopolskiego znalazło się 19 powiatów.

Wykres 2. Udział (w %) osób szkolonych wśród bezrobotnych objętych wszystkimi aktywnymi formami w 2008 roku w poszczególnych powiatach Wielkopolski

Rozpatrując dane w odniesieniu do poszczególnych powiatów jako elementarnych jednostek, największą liczbę bezrobotnych objętych szkoleniami odnotowano w mieście Poznaniu (powiat grodzki) oraz powiatach gnieźnieńskim i konińskim ziemskim. Należy jednak pamiętać, że te same powiatowe urzędy pracy obsługują zarówno powiaty ziemskie, jak i grodzkie, czyli miasta na prawach powiatu. W Wielkopolsce dotyczy to Kalisza, Konina, Leszna i Poznania. Zsumowanie danych z obu powiatów (ziemskiego i grodzkiego) pokazuje, że najwięcej osób na szkolenie skierował PUP w Poznaniu 1 905 osób i PUP w Koninie 1 270 osób. Powiatowe Urzędy Pracy w Kaliszu i Lesznie skierowały odpowiednio 616 i 610 osób. Najniższy odsetek szkolonych wśród wszystkich bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu odnotowano w powiecie kolskim i ostrzeszowskim.

Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli 2.

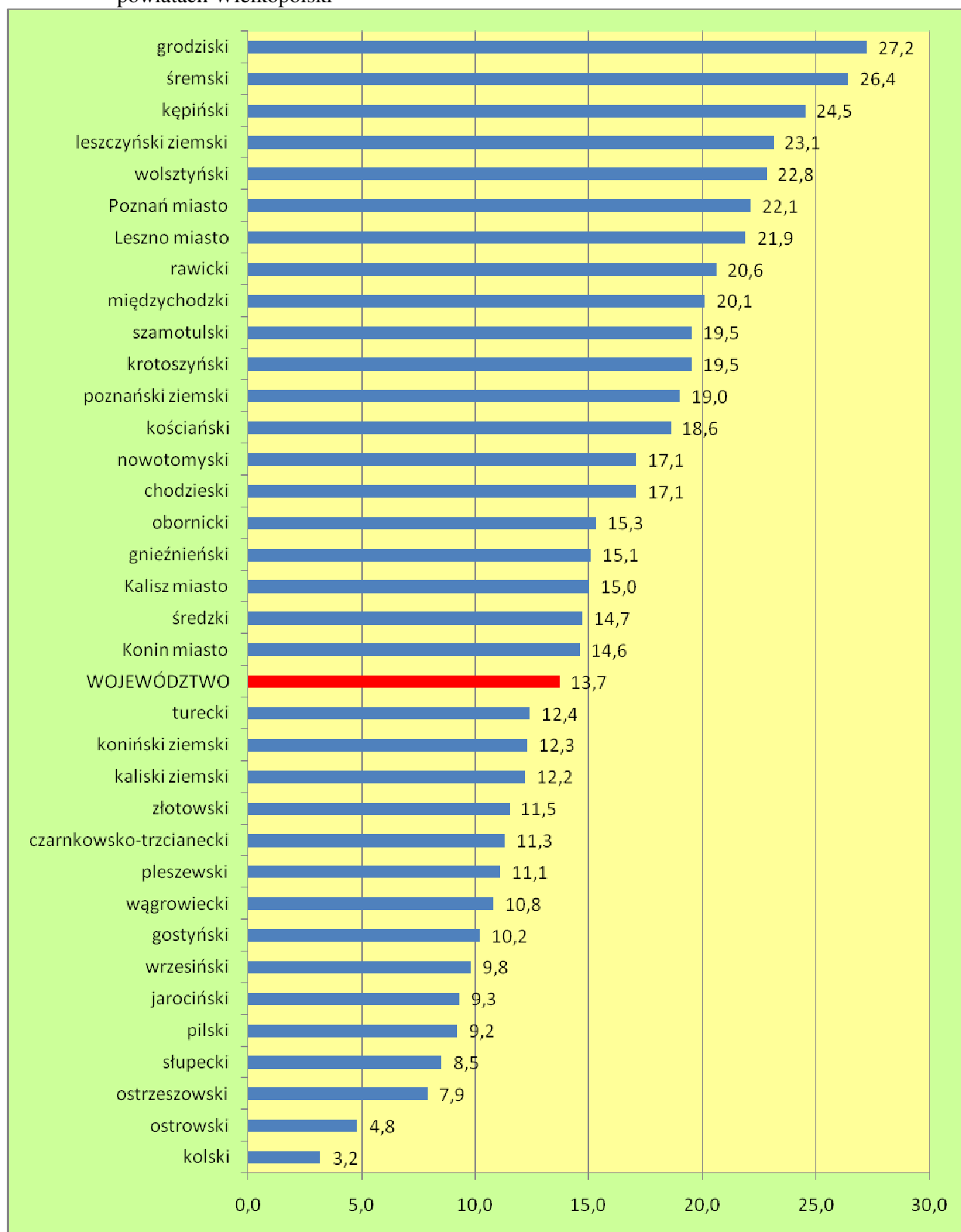
Tabela 2. Podstawowe dane dotyczące bezrobocia w Wielkopolsce w 2008 roku

L.p.	Powiat	Liczba bezrobotnych wg stanu na 31 grudnia 2008r.	Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2008r.	Bezrobotni, którzy rozpoczęli szkolenia w 2008r.		Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2008r.	
				Liczba bezrobotnych	Udział do średniorocznej liczby bezrobotnych (w %)	Liczba bezrobotnych objętych formami	w tym objęci szkoleniami (w %)
	1	2	3	4	5	6	7
1	chodzieski	2 175	12,0	318	17,1	1 376	23,1
2	czarnkowsko-trzcianecki	3 778	11,5	404	11,3	1 907	21,2
3	gnieźnieński	4 996	10,3	780	15,1	2 512	31,1
4	gostyński	3 361	10,8	354	10,2	1 138	31,1
5	grodziski	935	4,7	253	27,2	744	34,0
6	jarociński	2 571	10,2	254	9,3	1 476	17,2
7	kaliski ziemski	1 750	6,0	212	12,2	1 220	17,4
8	Kalisz miasto	2 714	5,8	404	15,0	1 190	33,9
9	kępiński	785	3,1	185	24,5	810	22,8
10	kolski	4 315	12,5	157	3,2	1 569	10,0
11	koniński ziemski	5 532	13,3	772	12,3	2 502	30,9
12	Konin miasto	3 128	8,5	498	14,6	1 350	36,9
13	kościański	1 444	5,5	263	18,6	1 070	24,6
14	krotoszyński	3 292	10,6	595	19,5	1 923	30,9
15	leszczyński ziemski	1 125	5,9	250	23,1	730	34,2
16	Leszno miasto	1 596	5,0	360	21,9	1 048	34,4
17	międzychodzki	764	4,4	168	20,1	742	22,6
18	nowotomyski	1 181	4,2	195	17,1	799	24,4
19	obornicki	1 179	5,9	218	15,3	619	35,2
20	ostrowski	5 057	8,6	232	4,8	1 549	15,0
21	ostrzeszowski	1 184	5,5	91	7,9	811	11,2
22	pilski	3 975	7,4	429	9,2	1 998	21,5
23	pleszewski	2 374	10,2	276	11,1	1 251	22,1
24	poznański ziemski	2 330	1,8	506	19,0	1 191	42,5
25	Poznań miasto	5 612	1,7	1 399	22,1	2 607	53,7
26	rawicki	2 031	7,5	391	20,6	1 187	32,9
27	śłupecki	3 066	13,4	270	8,5	1 250	21,6
28	szamotulski	2 290	7,1	474	19,5	1 662	28,5
29	średzki	2 077	9,4	296	14,7	1 221	24,2
30	śremski	1 107	4,9	314	26,4	1 023	30,7
31	turecki	3 138	9,3	348	12,4	1 472	23,6
32	wągrowiecki	2 791	12,6	323	10,8	1 583	20,4
33	wolsztyński	953	4,1	214	22,8	959	22,3
34	wrzesiński	3 063	10,8	302	9,8	1 153	26,2
35	złotowski	3 772	17,2	412	11,5	1 345	30,6
WOJEWÓDZTWO		91 441	6,4	12 917	13,7	46 987	27,5

Liczba skierowanych na szkolenia bez skonfrontowania jej z liczbą bezrobotnych nie oddaje rzeczywistego obrazu, z uwagi na znaczne różnice występujące na lokalnych rynkach pracy województwa wielkopolskiego. W tym celu wyliczono odsetek osób bezrobotnych objętych szkoleniem w średniorocznej liczbie bezrobotnych w poszczególnych powiatowych urzędach pracy (wykres 3). Najwyższy wskaźnik uzyskał powiat grodziski 27,2%, natomiast najniższy powiat kolski 3,2%. Różnica między tymi skrajnymi wskaźnikami wyniosła 24,0 punkty procentowe. Piętnaście powiatów znalazło się poniżej średniej wojewódzkiej, tj. 13,7%, a siedem nie przekroczyło dziesięcioprocentowego progu.

Omawiane wskaźniki dla powiatów kolskiego 3,2% i ostrowskiego 4,8% zdecydowanie odbiegają poziomem od pozostałych. W powiecie kolskim przy stosunkowo wysokiej średniej rocznej wynoszącej blisko 5 000 bezrobotnych odnotowano bardzo małą liczbę bezrobotnych, którzy rozpoczęli szkolenia, tj. 157 osób.

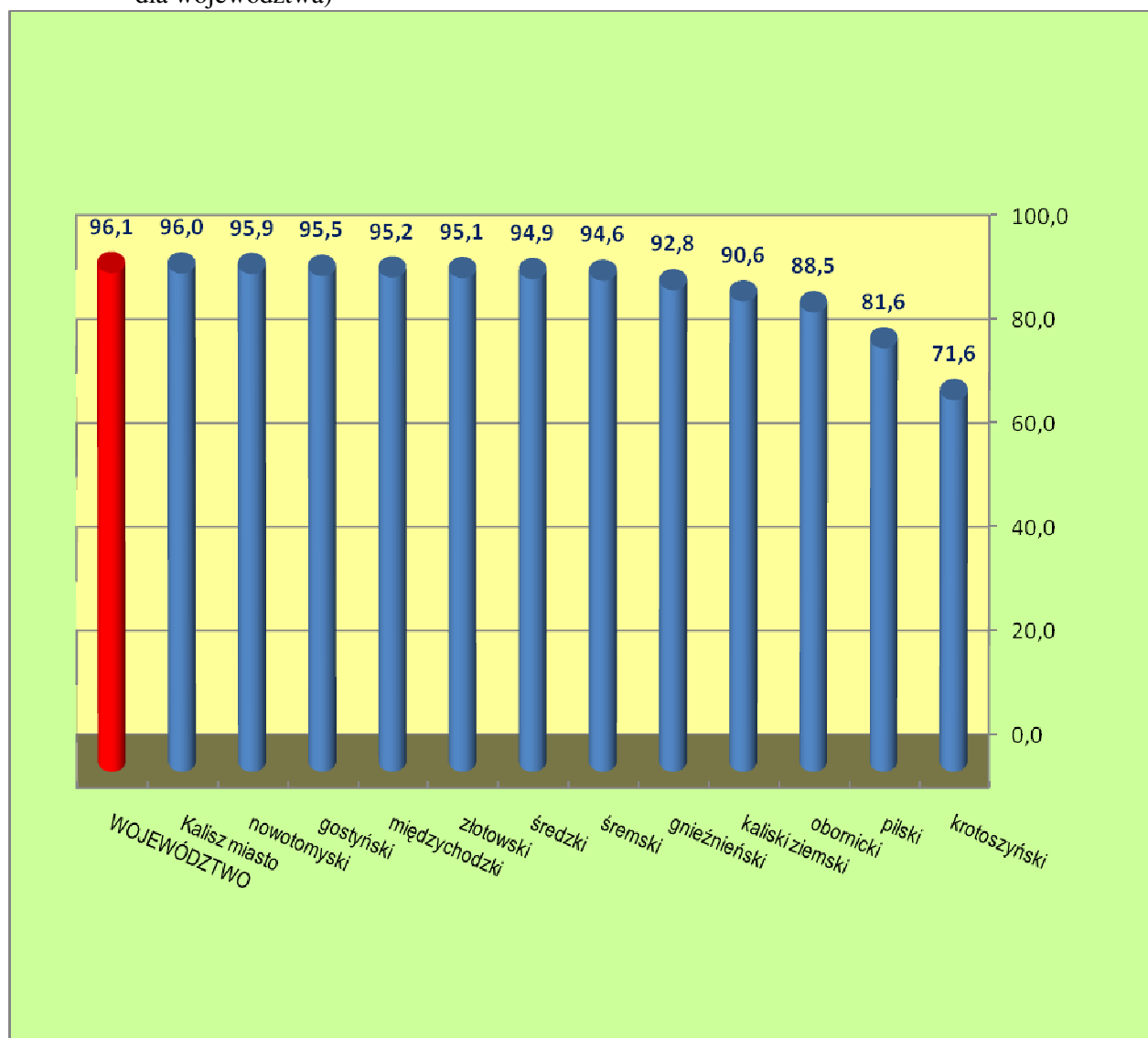
Wykres 3. Udział (w %) osób szkolonych wśród bezrobotnych w 2008 roku w poszczególnych powiatach Wielkopolski*

*Wyliczenia własne: odsetek osób, które rozpoczęły szkolenie w 2008 roku do średniorocznej liczby bezrobotnych.

Spośród 12 917 bezrobotnych, którzy rozpoczęli w Wielkopolsce w 2008 roku szkolenia, ukończyło je 12 413 osób, co stanowi 96,1%. Na 35 analizowanych powiatów w 32 ponad 90% skierowanych ukończyło szkolenia, a w przypadku 10 powiatów wszyscy. Poniżej średniej dla województwa znalazło się 12 powiatów, przy czym wskaźnik odnotowany w powiatach krotoszyńskim i pilskim należy uznać za bardzo niski (wykres 4). Według załącznika 6 w powiecie krotoszyńskim szkolenia rozpoczęło 595 osób, a ukończyło 426, natomiast w pilskim rozpoczęło 429, a ukończyło 350.

Wykres 4. Odsetek bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia w 2008 roku (powiaty poniżej średniej dla województwa)

Szkolenia jako jeden z aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu, są instrumentem, który przeciwdziała degradacji posiadanych umiejętności i kwalifikacji,

szczególnie w odniesieniu do wymagań stawianych przez pracodawców. Dają bezrobotnym duże szanse powrotu na rynek pracy. Analiza wskaźnikowa danych zawartych w załączniku 6 pozwala na ustalenie efektywności zatrudnieniowej szkoleń dla elementarnych jednostek statystycznych czyli powiatów. Pozwala również na określenie efektywności dla poszczególnych kategorii bezrobotnych uczestników szkoleń, co zostało przedstawione w dalszej części opracowania.

Na 12 413 bezrobotnych, którzy ukończyli w 2008 roku szkolenia w Wielkopolsce, 5 642 osoby podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia. Efektywność zatrudnieniowa tej aktywnej formy, zwana również stopą ponownego zatrudnienia, wyniosła 45,5%. Szczegółowe dane za 2008 rok przedstawiono w tabeli 3.

Należy pamiętać, że jest to jedynie średnia, do której odniesiono wyniki poszczególnych powiatów. Przeprowadzona w 2008 roku przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu analiza szkoleń organizowanych w Wielkopolsce w 2007 roku, wykazała, że efektywność zależy w dużej mierze od obszaru szkoleniowego, np. rozpoczęcie działalności gospodarczej dawało prawie 100% efektywność, natomiast różnego rodzaju kursy obsługi komputera charakteryzowały się stosunkowo niską efektywnością, co jest zupełnie zrozumiałe, bowiem ukończenie takiego szkolenia stanowi dopiero pozycję wyjściową do szkolenia zawodowego.

O ile istnieją zalecenia - wskaźniki europejskie co do ilości bezrobotnych, którzy powinni brać udział w szkoleniach, o tyle nie określono progowych wartości wskaźników ponownego zatrudnienia. W większości krajów Unii Europejskiej nie istnieją sztywno określone wartości tych wskaźników. W niniejszym opracowaniu przyjęto 40% poziom jako satysfakcjonujący.⁴

⁴ Poziom taki został określony przez Najwyższą Izbę Kontroli w „Informacji o wynikach kontroli wykonywania zadań w zakresie szkolenia bezrobotnych przez wybrane powiatowe urzędy pracy” Kraków, marzec 2008r.

Tabela 3. Uczestnicy szkoleń i efektywność zatrudnieniowa szkoleń w 2008 roku według powiatów na terenie Wielkopolski

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia w 2008r.	Bezrobotni, którzy podjęli pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w % (3 : 2)
	1	2	3	4
1	chodzieski	306	38	12,4
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	137	34,9
3	gnieźnieński	724	368	50,8
4	gostyński	338	220	65,1
5	grodziski	253	136	53,8
6	jarociński	274	169	61,7
7	kaliski ziemski	192	58	30,2
8	Kalisz miasto	388	102	26,3
9	kępiński	181	133	73,5
10	kolski	163	42	25,8
11	koniński ziemski	776	347	44,7
12	Konin miasto	498	252	50,6
13	kościański	260	86	33,1
14	krotoszyński	426	244	57,3
15	leszczyński ziemski	248	184	74,2
16	Leszno miasto	360	273	75,8
17	międzychodzki	160	96	60,0
18	nowotomyski	187	93	49,7
19	obornicki	193	73	37,8
20	ostrowski	228	120	52,6
21	ostrzeszowski	91	32	35,2
22	pilski	350	45	12,9
23	pleszewski	276	157	56,9
24	poznański ziemski	507	282	55,6
25	Poznań miasto	1 400	673	48,1
26	rawicki	386	179	46,4
27	śłupecki	260	80	30,8
28	szamotulski	473	38	8,0
29	średzki	281	15	5,3
30	śremski	297	151	50,8
31	turecki	335	210	62,7
32	wągrowiecki	316	168	53,2
33	wolsztyński	211	169	80,1
34	wrzesiński	291	161	55,3
35	złotowski	392	111	28,3
WOJEWÓDZTWO		12 413	5 642	45,5

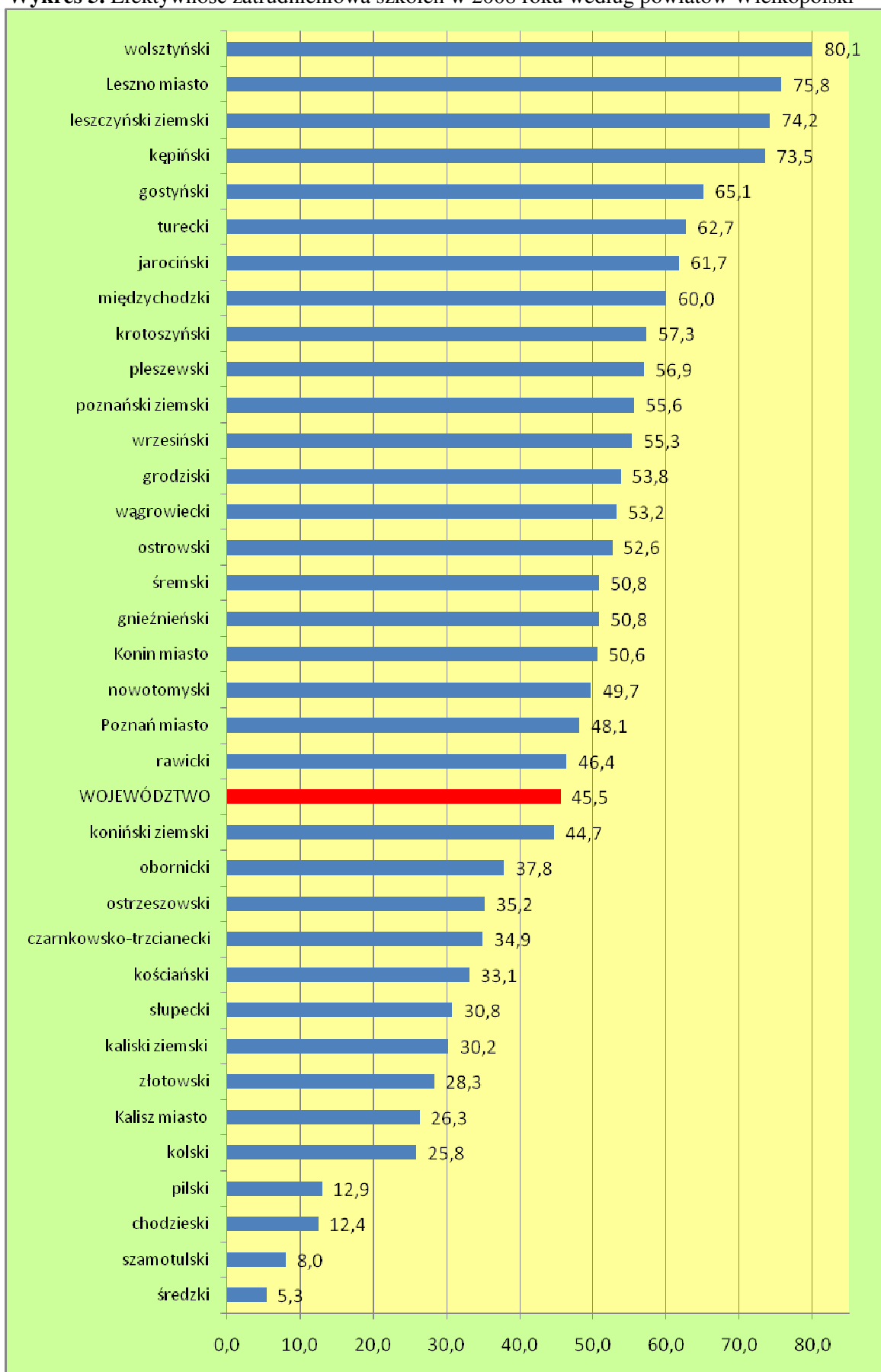
Jak wcześniej wspomniano, wskaźnik efektywności na poziomie województwa wyniósł 45,5%. Spośród 35 powiatów 21 osiągnęło poziom wyższy, natomiast 14 znalazło się poniżej średniej wojewódzkiej. Najwyższy wskaźnik w skali Wielkopolski 80,1% odnotowano w powiecie wolsztyńskim. W 2007 roku powiat ten również uzyskał jeden z najwyższych wskaźników dzięki organizowaniu w zasadzie wyłącznie kursów z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej dla bezrobotnych ubiegających się o dotację na ten cel. Kolejne dwa powiaty z najwyższym wskaźnikiem to miasto Leszno (powiat grodzki) i powiat leszczyński ziemski.

W odniesieniu do 40% wskaźnika określonego przez NIK jako satysfakcjonujący w Wielkopolsce 13 powiatów znalazło się poniżej tego progu, z czego najniższym wskaźnikiem charakteryzowały się powiaty: średzki 5,3%, szamotulski 8,0%, chodzieski 12,4% oraz pilski 12,9%. Natomiast spośród czterech powiatowych urzędów pracy, które obejmują swoim działaniem zarówno teren miasta (powiat grodzki) jak i powiatu ziemskiego, jedynie w kaliskim odnotowano oba wskaźniki poniżej tego poziomu.

Analiza danych pod kątem efektywności pokazuje jak znaczące zróżnicowanie w tym zakresie występuje na terenie Wielkopolski.

Aby zminimalizować istniejącą dysproporcję w powiatach należałoby systematycznie diagnozować rynek w celu trafnego kwalifikowania bezrobotnych na poszczególne szkolenia.

Wykres 5. Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w 2008 roku według powiatów Wielkopolski

2. Wybrane kategorie bezrobotnych – analiza struktury uczestników

2.1 Bezrobotne kobiety

Na 12 413 bezrobotnych, którzy w 2008 roku ukończyli szkolenia w skali Wielkopolski, 45,8%, tj. 5 683 osoby, stanowiły kobiety. Odwrotna sytuacja występuje w całej populacji bezrobotnych, gdzie udział kobiet - według danych na koniec grudnia 2008 roku - przekracza w większości wielkopolskich powiatów 60%.

Odsetek kobiet, uczestniczek szkoleń w poszczególnych powiatach wykazuje znaczne zróżnicowanie. Najwyższy wskaźnik wystąpił w powiatach: śremskim 67,3%, szamotulskim 62,8%, kępińskim 60,2%, obornickim 59,1% oraz śłupeckim 57,7%. Najniższy wskaźnik odnotowano w powiatach: kaliskim ziemskim 19,3%, kolskim 21,5%, ostrowskim 25,4% oraz pleszewskim 29,3%.

Wykres 6. Udział kobiet wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

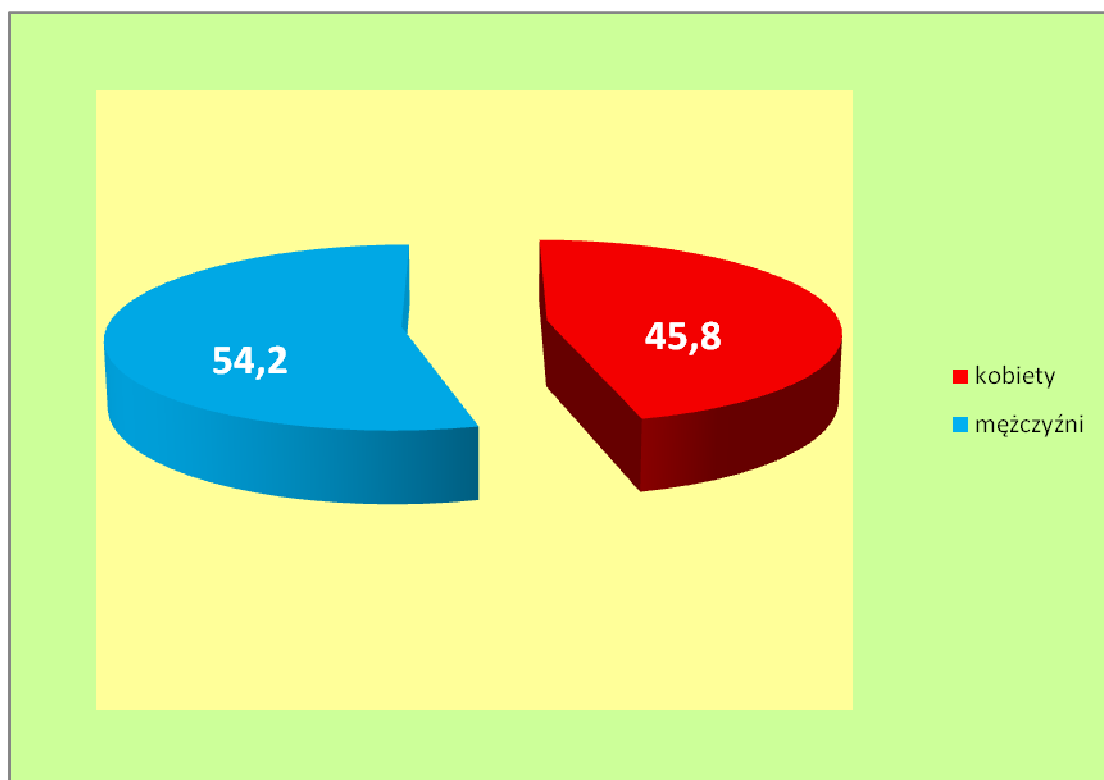

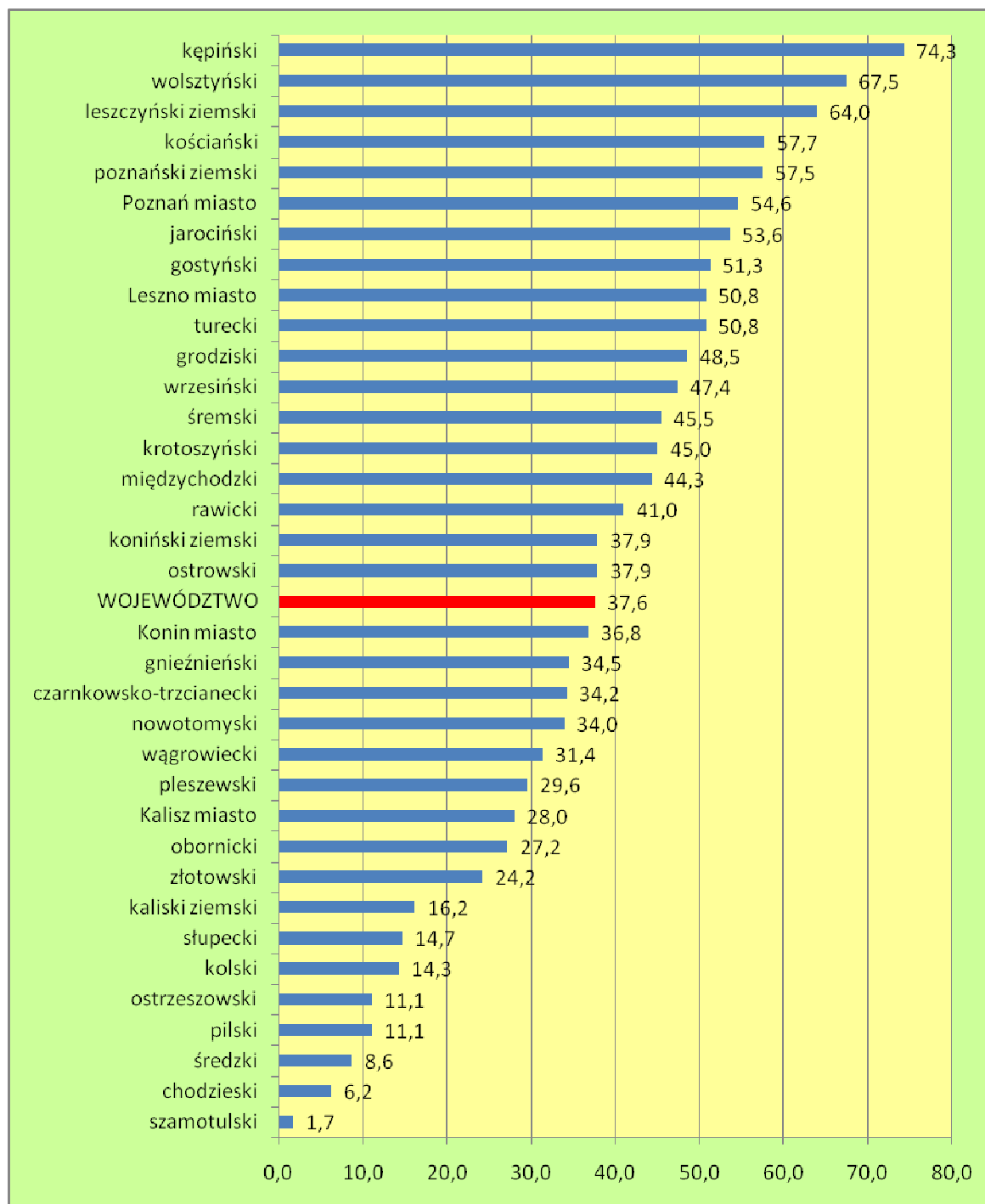
Tabela 4. Informacje dotyczące grupy kobiet, uczestniczek szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Udział kobiet wśród ogółu uczestników szkoleń (w %)	Kobiety, które ukończyły szkolenia w 2008 roku	Kobiety, uczestniczki szkoleń, które podjęły zatrudnienie (w ramach kol. 2)	Efektywność zatrudnieniowa w grupie kobiet (w %) 4 : 2
	1	2	3	4	5
1	chodzieski	63,4	194	12	6,2
2	czarnkowsko-trzcianecki	38,8	152	52	34,2
3	gnieźnieński	52,1	377	130	34,5
4	gostyński	33,4	113	58	51,3
5	grodziski	39,9	101	49	48,5
6	jarociński	40,9	112	60	53,6
7	kaliski ziemski	19,3	37	6	16,2
8	Kalisz miasto	34,0	132	37	28,0
9	kępiński	60,2	109	81	74,3
10	kolski	21,5	35	5	14,3
11	koniński ziemski	45,6	354	134	37,9
12	Konin miasto	51,8	258	95	36,8
13	kościański	57,3	149	86	57,7
14	krotoszyński	46,9	200	90	45,0
15	leszczyński ziemski	34,7	86	55	64,0
16	Leszno miasto	49,7	179	91	50,8
17	międzychodzki	38,1	61	27	44,3
18	nowotomyski	56,7	106	36	34,0
19	obornicki	59,1	114	31	27,2
20	ostrowski	25,4	58	22	37,9
21	ostrzeszowski	49,5	45	5	11,1
22	pilski	48,9	171	19	11,1
23	pleszewski	29,3	81	24	29,6
24	poznański ziemski	43,6	221	127	57,5
25	Poznań miasto	42,1	590	322	54,6
26	rawicki	46,1	178	73	41,0
27	śłupecki	57,7	150	22	14,7
28	szamotulski	62,8	297	5	1,7
29	średzki	49,8	140	12	8,6
30	śremski	67,3	200	91	45,5
31	turecki	37,6	126	64	50,8
32	wągrowiecki	53,5	169	53	31,4
33	wolsztyński	36,5	77	52	67,5
34	wrzesiński	52,9	154	73	47,4
35	złotowski	40,1	157	38	24,2
WOJEWÓDZTWO		45,8	5 683	2 137	37,6

Spośród wszystkich bezrobotnych kobiet, które ukończyły szkolenia pracę podjęło 2 137, tj. 37,6%. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej w grupie kobiet odnotowane w poszczególnych powiatach nie odbiegają poziomem od wskaźników wyliczonych dla całej populacji szkolonych. Tutaj również występuje olbrzymia dysproporcja pomiędzy najwyższym i najniższym wskaźnikiem, odpowiednio: 74,3% w kępińskim i 1,7% w szamotulskim.

W 17 powiatach nie osiągnięto efektywności na poziomie średniej wojewódzkiej dla tej kategorii bezrobotnych.

Wykres 7. Efektywność zatrudnieniowa w grupie kobiet uczestniczek szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

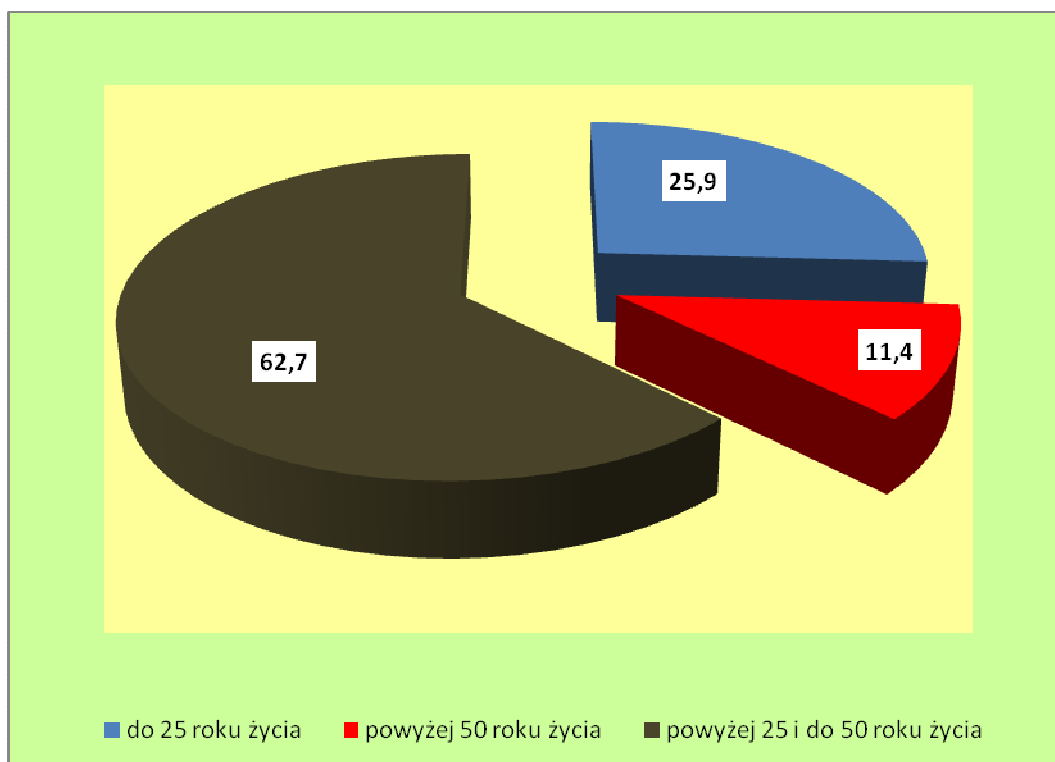

2.2 Bezrobotni według wieku

W załączniku 6 wśród wybranych kategorii bezrobotnych znajdują się dwie kategorie wiekowe, tj. bezrobotni do 25-ego⁵ i powyżej 50-ego⁶ roku życia, będące jednocześnie kategoriami bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród uczestników szkoleń przeważają osoby młode, których było ponad dwukrotnie więcej niż osób powyżej 50 roku życia. Na 12 413 bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia w Wielkopolsce w 2008 roku, 25,9% stanowiły osoby należące do pierwszej kategorii wiekowej. Osoby powyżej 50 roku życia 11,4%.

Wykres 8. Uczestnicy szkoleń w Wielkopolsce według wieku

⁵ W myśl przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) - bezrobotnym do 25 roku życia jest bezrobotny, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia.

⁶ Podobnie jak wyżej – oznacza bezrobotnego, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia.

Tabela 5. Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia - według wieku w poszczególnych powiatach Wielkopolski w 2008 roku

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia	Bezrobotni do 25 roku życia (w ramach kol. 2)	Udział w % (3 : 2)	Bezrobotni, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 3)	Bezrobotni powyżej 50 roku życia (w ramach kol. 2)	Udział w % (6 : 2)	Bezrobotni, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 6)
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	chodzieski	306	33	10,8	6	49	16,0	5
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	63	16,1	40	92	23,5	14
3	gnieźnieński	724	166	22,9	65	90	12,4	33
4	gostyński	338	108	32,0	72	39	11,5	15
5	grodziski	253	113	44,7	52	19	7,5	10
6	jarociński	274	82	29,9	55	18	6,6	11
7	kaliski ziemski	192	87	45,3	19	20	10,4	6
8	Kalisz miasto	388	65	16,8	17	76	19,6	11
9	kępiński	181	89	49,2	40	6	3,3	1
10	kolski	163	65	39,9	12	3	1,8	2
11	koniński ziemski	776	210	27,1	92	19	2,4	11
12	Konin miasto	498	69	13,9	30	31	6,2	12
13	kościański	260	62	23,8	39	27	10,4	15
14	krotoszyński	426	133	31,2	83	36	8,5	16
15	leszczyński ziemski	248	80	32,3	54	11	4,4	5
16	Leszno miasto	360	72	20,0	41	41	11,4	19
17	międzychodzki	160	61	38,1	31	5	3,1	5
18	nowotomyski	187	50	26,7	26	35	18,7	9
19	obornicki	193	57	29,5	13	21	10,9	11
20	ostrowski	228	67	29,4	32	24	10,5	10
21	ostrzeszowski	91	39	42,9	20	8	8,8	3
22	pilski	350	81	23,1	23	69	19,7	5
23	pleszewski	276	114	41,3	64	7	2,5	5
24	poznański ziemski	507	84	16,6	59	73	14,4	19
25	Poznań miasto	1400	133	9,5	88	337	24,1	109
26	rawicki	386	149	38,6	66	27	7,0	12
27	śłupecki	260	74	28,5	48	8	3,1	4
28	szamotulski	473	154	32,6	4	38	8,0	38
29	średzki	281	114	40,6	6	31	11,0	2
30	śremski	297	66	22,2	38	43	14,5	13
31	turecki	335	85	25,4	53	28	8,4	9
32	wągrowiecki	316	136	43,0	52	24	7,6	7
33	wolsztyński	211	59	28,0	43	9	4,3	7
34	wrzesiński	291	76	26,1	50	28	9,6	11
35	złotowski	392	124	31,6	38	19	4,8	5
WOJEWÓDZTWO		12 413	3 220	25,9	1 471	1 411	11,4	470

Również w zdecydowanej większości powiatów osób do 25 roku życia wśród uczestników szkoleń było więcej niż osób powyżej 50 roku życia, przy czym zróżnicowanie w tym zakresie jest o wiele większe, np. w powiecie kępińskim osoby bezrobotne do 25 roku życia stanowiły 49,2% natomiast powyżej 50 roku życia 3,3%. Odnotowano także trzy przypadki, gdzie wystąpiła odwrotna sytuacja, m.in. na terenie miasta Poznania, gdzie wskaźnik dotyczący starszej populacji wyniósł 24,1% i był najwyższy w Wielkopolsce. Najmniej bezrobotnych, którzy przekroczyli 50 rok życia przeszkolono w powiecie kolskim, zaledwie 1,8%, wobec 39,9% młodszych bezrobotnych.

Jednakże z przeprowadzonej analizy wynika, że młodzi bezrobotni stanowią zdecydowaną większość uczestników szkoleń. Efektywność zatrudnieniowa w tej grupie jest również wyższa. Na 3 220 osób, które ukończyły szkolenia 1 471 podjęło pracę, co daje wskaźnik efektywności zatrudnieniowej w wysokości 45,7%. Dla kategorii osób powyżej 50 roku życia wskaźnik ten wyniósł 33,3%.

2.3 Długotrwale bezrobotni

Spośród 12 413 bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia w 2008 roku w Wielkopolsce, 1/3 tj. 32,5% to długotrwale bezrobotni⁷ (ogółem 4 037 osób). Osoby te biorą udział w szkoleniach rzadziej niż pozostali bezrobotni, choć jest to liczna grupa. Polski rynek pracy charakteryzuje się bardzo wysokim odsetkiem długotrwale bezrobotnych. Na koniec grudnia 2008 roku udział tej kategorii bezrobotnych w całej populacji w Wielkopolsce przekraczał 40%.

⁷ Zgodnie z ustawą - oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wykres 9. Udział (w %) długotrwale bezrobotnych wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

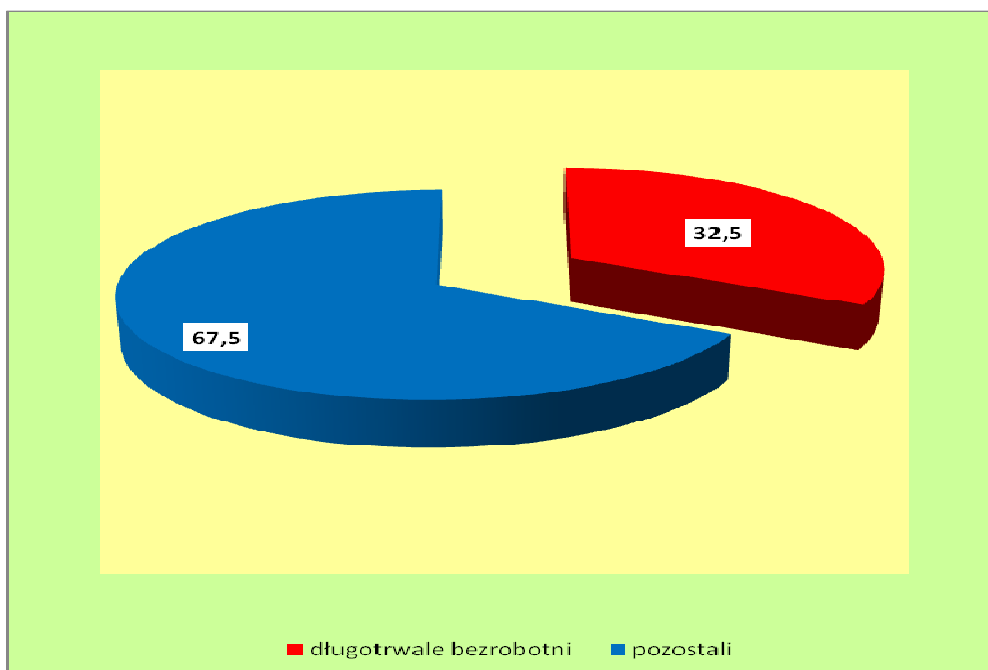

Tabela 6. Długotrwale bezrobotni uczestniczący w szkoleniach w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia	W tym długotrwale bezrobotni (w ramach kol. 2)	Udział w % (3 : 2)	Długotrwale bezrobotni, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 3)
	1	2	3	4	5
1	chodzieski	306	159	52,0	11
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	114	29,1	43
3	gnieźnieński	724	356	49,2	110
4	gostyński	338	128	37,9	79
5	grodziski	253	38	15,0	15
6	jarociński	274	86	31,4	49
7	kaliski ziemski	192	69	35,9	11
8	Kalisz miasto	388	130	33,5	19
9	kępiński	181	31	17,1	11
10	kolski	163	55	33,7	15
11	koniński ziemski	776	387	49,9	171
12	Konin miasto	498	230	46,2	117
13	kościański	260	73	28,1	22
14	krotoszyński	426	119	27,9	35
15	leszczyński ziemski	248	28	11,3	12
16	Leszno miasto	360	86	23,9	52
17	międzychodzki	160	32	20,0	14
18	nowotomyski	187	83	44,4	22
19	obornicki	193	65	33,7	10
20	ostrowski	228	71	31,1	37
21	ostrzeszowski	91	26	28,6	2
22	piłski	350	98	28,0	14
23	pleszewski	276	79	28,6	30
24	poznański ziemski	507	124	24,5	53
25	Poznań miasto	1400	413	29,5	170
26	rawicki	386	76	19,7	30
27	śłupecki	260	119	45,8	58
28	szamotulski	473	100	21,1	2
29	średzki	281	81	28,8	6
30	śremski	297	114	38,4	45
31	turecki	335	107	31,9	49
32	wągrowiecki	316	119	37,7	42
33	wolsztyński	211	23	10,9	12
34	wrzesiński	291	98	33,7	40
35	złotowski	392	120	30,6	26
WOJEWÓDZTWO		12 413	4 037	32,5	1 434

W 2008 roku w sześciu powiatach wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich osób biorących udział w szkoleniach przekraczał 40%. Najwyższy w skali województwa odnotowano w powiecie chodzieskim 52,0%, natomiast najniższy w wolsztyńskim 10,9%. Na terenie 17 powiatów nie przekraczał on 30%.

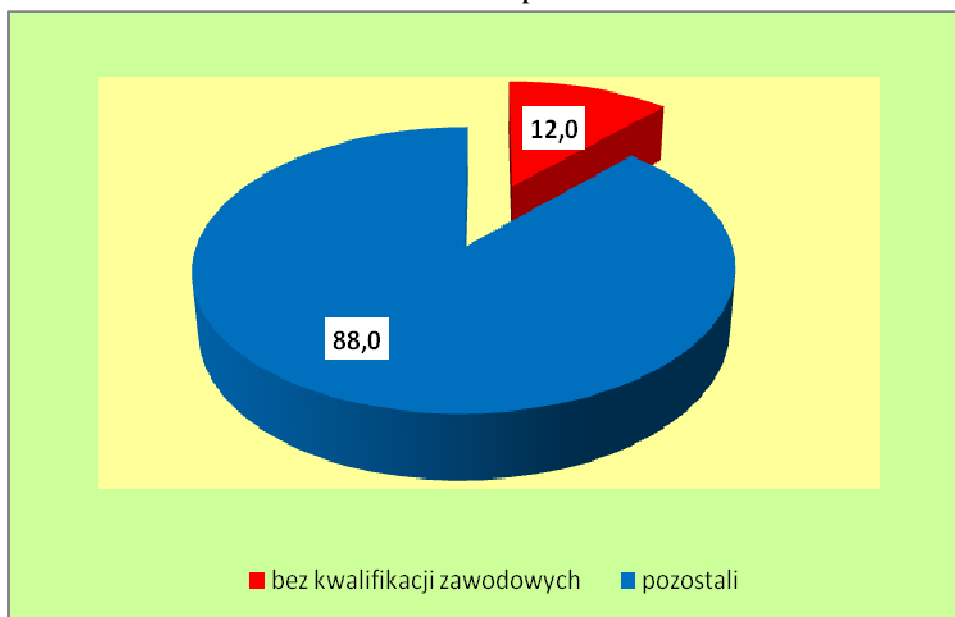
Na 4 037 długotrwale bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia, 1 434 osoby podjęły pracę. Efektywność zatrudnieniowa w skali województwa wyniosła w tej grupie 35,5%, była więc o 10 punktów procentowych niższa niż wskaźnik dla całej populacji uczestników szkoleń. Należy zaznaczyć, że wskaźnik ten liczony dla całego województwa, może się zmieniać w zależności od powiatowej struktury bezrobocia oraz sytuacji na rynku pracy. Na poziomie powiatów wskaźnik ten kształtował się bardzo różnie. Na przykład w powiecie chodzieskim, przy największym w województwie udziale w szkoleniach omawianej kategorii bezrobotnych, osiągnięto bardzo niską efektywność zatrudnieniową, tj. 6,9%. W powiecie szamotulskim na 100 osób długotrwale bezrobotnych objętych szkoleniem jedynie 2 podjęły zatrudnienie, również w powiecie ostrzeszowskim tylko 2 osoby długotrwale bezrobotne uzyskały pracę.

2.4 Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Spśród 12 413 bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia w 2008 roku w Wielkopolsce, 1 484, tj. 12,0%, to osoby bez kwalifikacji zawodowych.⁸ Do tej kategorii bezrobotnych należą osoby z wykształceniem gimnazjalnym oraz średnim ogólnym, nie posiadające uprawnień do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Procentowy udział tej kategorii bezrobotnych w całej populacji bezrobotnych wynosił na koniec grudnia 2008 roku w Wielkopolsce 26,0%. Uczestnictwo tej grupy osób w szkoleniach zawodowych umożliwia im nabycie wiedzy oraz uprawnień do podjęcia zatrudnienia, a tym samym do konkurencyjności na rynku pracy. Pomimo, że w rejestrach urzędów pracy osoby bez kwalifikacji zawodowych niezmiennie stanowią stosunkowo liczną populację to ich udział w szkoleniach wykazuje się w poszczególnych urzędach dużym zróżnicowaniem.

⁸ Zgodnie z ustawą – oznacza to bezrobotnego nieposiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Wykres 10. Udział (w %) bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

W trzech powiatach województwa wielkopolskiego, tj. ostrzeszowskim, średzkim i wrzesińskim, nie odnotowano ani jednego uczestnika szkoleń, który należałby do tej kategorii bezrobotnych. W kolejnych pięciu powiatach udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie osób, które ukończyły szkolenia nie przekroczył 1%. Najwyższy udział odnotowano natomiast w powiatach: śremskim 61,3%, wągrowieckim 27,5%, pleszewskim 23,9%, kępińskim 22,6%, mieście Koninie 22,1% oraz gnieźnieńskim 20,3%.

Efektywność zatrudnieniowa na poziomie województwa dla tej grupy uczestników szkoleń wyniosła 43,6%. Na 1 484 osoby, które ukończyły szkolenia, 647 podjęło pracę. W powiecie śremskim, charakteryzującym się najwyższą liczbą aktywizacji w ramach szkoleń osób bez kwalifikacji zawodowych, ponad połowa absolwentów szkoleń podjęła pracę (52,2%). W roku 2008 w 12 powiatach Wielkopolski wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla tej grupy bezrobotnych przekroczył 50%.

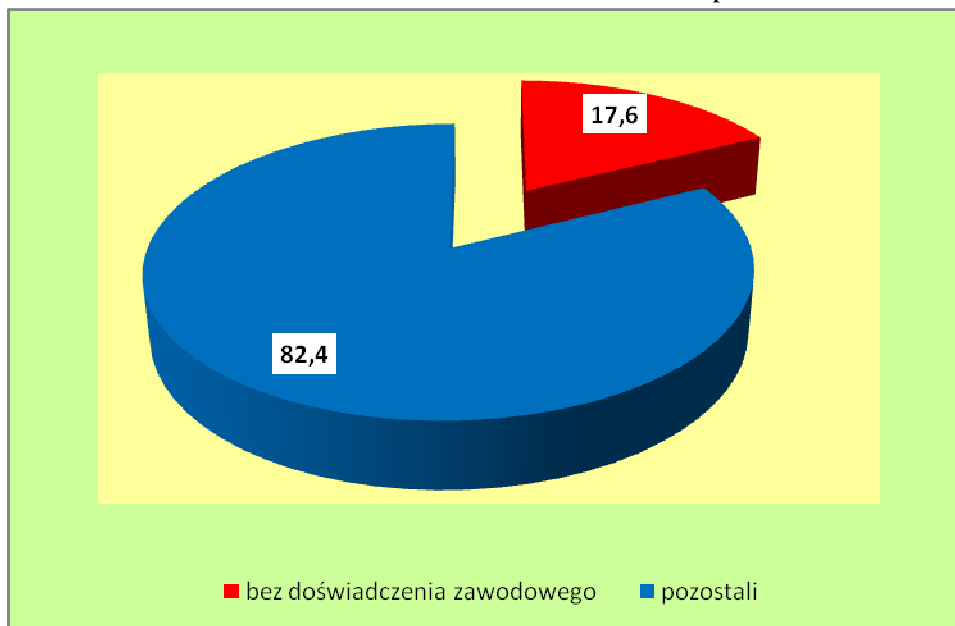
Tabela 7. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych uczestniczący w szkoleniach w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia	w tym bez kwalifikacji zawodowych (w ramach kol. 2)	Udział w % (3 : 2)	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 3)
	1	2	3	4	5
1	chodzieski	306	2	0,6	0
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	38	9,7	24
3	gnieźnieński	724	147	20,3	52
4	gostyński	338	37	10,9	23
5	grodziski	253	56	22,1	26
6	jarociński	274	36	13,1	17
7	kaliski ziemski	192	14	7,3	5
8	Kalisz miasto	388	40	10,3	9
9	kępiński	181	41	22,6	28
10	kolski	163	16	9,8	3
11	koniński ziemski	776	115	14,8	51
12	Konin miasto	498	110	22,1	57
13	kościański	260	45	17,3	10
14	krotoszyński	426	5	1,2	4
15	leszczyński ziemski	248	15	6,0	8
16	Leszno miasto	360	30	8,3	9
17	międzychodzki	160	1	0,6	0
18	nowotomyski	187	1	0,5	1
19	obornicki	193	31	16,1	8
20	ostrowski	228	20	8,8	9
21	ostrzeszowski	91	0	0,0	0
22	pilski	350	25	7,1	10
23	pleszewski	276	66	23,9	35
24	poznański ziemski	507	90	17,8	24
25	Poznań miasto	1 400	142	10,1	57
26	rawicki	386	3	0,8	2
27	śłupecki	260	9	3,5	5
28	szamotulski	473	1	0,2	1
29	średzki	281	0	0,0	0
30	śremski	297	182	61,3	95
31	turecki	335	36	10,7	17
32	wągrowiecki	316	87	27,5	39
33	wolsztyński	211	16	7,6	12
34	wrzesiński	291	0	0,0	0
35	złotowski	392	27	6,9	6
WOJEWÓDZTWO		12 413	1 484	12,0	647

2.5 Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

Na koniec grudnia 2008 roku w województwie wielkopolskim udział osób bez doświadczenia zawodowego⁹ w całej populacji bezrobotnych wyniósł 24,2%. Wśród tej grupy 2 189 osób bezrobotnych ukończyło szkolenia, co stanowiło 17,6% wszystkich bezrobotnych uczestników szkoleń.

Wykres 11. Udział (w %) bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

W 2008 roku we wszystkich powiatach Wielkopolski aktywizowano w ramach szkoleń bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego, przy czym, podobnie jak w dotychczas omawianych grupach bezrobotnych, i tu występuje zróżnicowanie w wielkości aktywizacji w poszczególnych powiatach. Najwyższy odsetek aktywizowanych osób odnotowano w powiatach: kaliskim 43,2%, krotoszyńskim 33,3%, ostrowskim 28,9%, grodziskim 28,1% oraz kolskim 27,0%. Najniższy natomiast w powiatach: szamotulskim 0,2%, przy czym wskaźnik efektywności zatrudnieniowej w tym przypadku wyniósł 100% (jedna osoba ukończyła szkolenie i jednocześnie podjęła pracę), słupeckim 4,2%, pilskim 4,9%, wrzesińskim 5,2% oraz czarnkowsko-trzcianeckim 7,7%. Efektywność zatrudnieniowa na poziomie województwa w tej grupie nieznacznie przekroczyła wskaźnik dla całej populacji szkolonych i wyniosła 46,7% (1 022 osoby podjęły pracę).

⁹ Zgodnie z ustawą – doświadczenie zawodowe oznacza doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy.

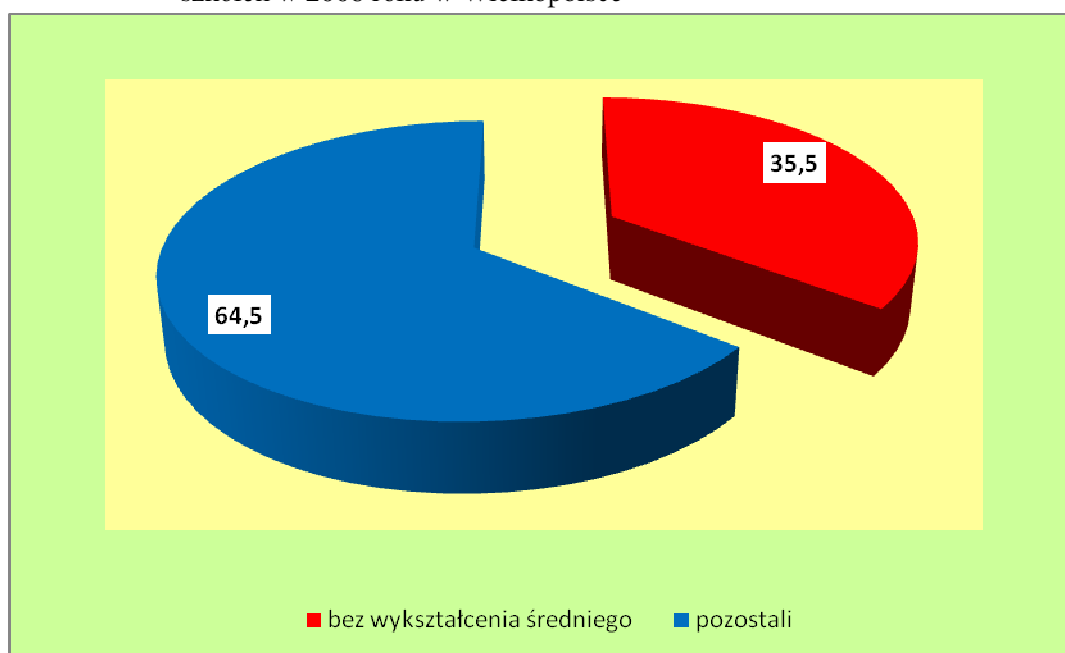
Tabela 8. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego uczestniczący w szkoleniach w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia	w tym bez doświadczenia zawodowego (w ramach kol. 2)	Udział w % (3 : 2)	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 3)
	1	2	3	4	5
1	chodzieski	306	51	16,7	6
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	30	7,7	25
3	gnieźnieński	724	153	21,1	56
4	gostyński	338	52	15,4	39
5	grodziski	253	71	28,1	32
6	jarociński	274	69	25,2	39
7	kaliski ziemski	192	83	43,2	21
8	Kalisz miasto	388	63	16,2	14
9	kępiński	181	45	24,9	31
10	kolski	163	44	27,0	5
11	koniński ziemski	776	156	20,1	46
12	Konin miasto	498	81	16,3	40
13	kościański	260	53	20,4	13
14	krotoszyński	426	142	33,3	84
15	leszczyński ziemski	248	44	17,7	29
16	Leszno miasto	360	54	15,0	34
17	międzychodzki	160	38	23,8	15
18	nowotomyski	187	40	21,4	12
19	obornicki	193	39	20,2	12
20	ostrowski	228	66	28,9	32
21	ostrzeszowski	91	19	20,9	9
22	pilski	350	17	4,9	15
23	pleszewski	276	41	14,9	18
24	poznański ziemski	507	58	11,4	57
25	Poznań miasto	1 400	263	18,8	148
26	rawicki	386	87	22,5	43
27	śłupecki	260	11	4,2	8
28	szamotulski	473	1	0,2	1
29	średzki	281	10	3,6	5
30	śremski	297	56	18,9	30
31	turecki	335	57	17,0	30
32	wągrowiecki	316	55	17,4	15
33	wolsztyński	211	37	17,5	26
34	wrzesiński	291	15	5,2	8
35	złotowski	392	88	22,4	24
WOJEWÓDZTWO		12 413	2 189	17,6	1 022

2.6 Bezrobotni bez wykształcenia średniego

Grupa bezrobotnych, którzy nie posiadali wykształcenia średniego, stanowiła na koniec grudnia 2008 roku w skali województwa wielkopolskiego 58,1% całej populacji bezrobotnych. Spośród 12 413 bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia w 2008 roku w Wielkopolsce, 4 405 osób należało do tej kategorii, co stanowi 35,5%.

Wykres 12. Udział (w %) bezrobotnych bez wykształcenia średniego wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

Z analizy danych wynika, że udział wśród bezrobotnych uczestników szkoleń osób bez wykształcenia średniego w powiatach Wielkopolski był zróżnicowany. Na terenie sześciu powiatów, tj. gnieźnieńskiego, konińskiego, krotoszyńskiego, nowotomyskiego, obornickiego oraz złotowskiego, wskaźnik przekroczył poziom 50%, natomiast trzech, tj. czarnkowsko-trzcianeckiego, szamotulskiego oraz średzkiego, nie przekroczył 4%. Skrajne wartości odnotowano w powiecie krotoszyńskim, który uzyskał najwyższy wskaźnik 59,6% (254 osoby ukończyły szkolenia) oraz w powiecie szamotulskim, charakteryzujący się najniższym wskaźnikiem 1,1% (pięciu uczestników szkoleń). W obu powiatach szkolenia ukończyła porównywalna ilość bezrobotnych: w krotoszyńskim 426, w szamotulskim 473, jednocześnie odsetek tych bezrobotnych w całej populacji bezrobotnych jest również porównywalny. Według stanu na koniec grudnia 2008 roku w powiecie krotoszyńskim osoby te stanowiły 58,2%, natomiast w szamotulskim 62,2% ogółu bezrobotnych.

Efektywność zatrudnieniowa w tej populacji na poziomie województwa wynosi 43,2% (ogółem 1 903 osoby podjęły zatrudnienie w trakcie i w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia).

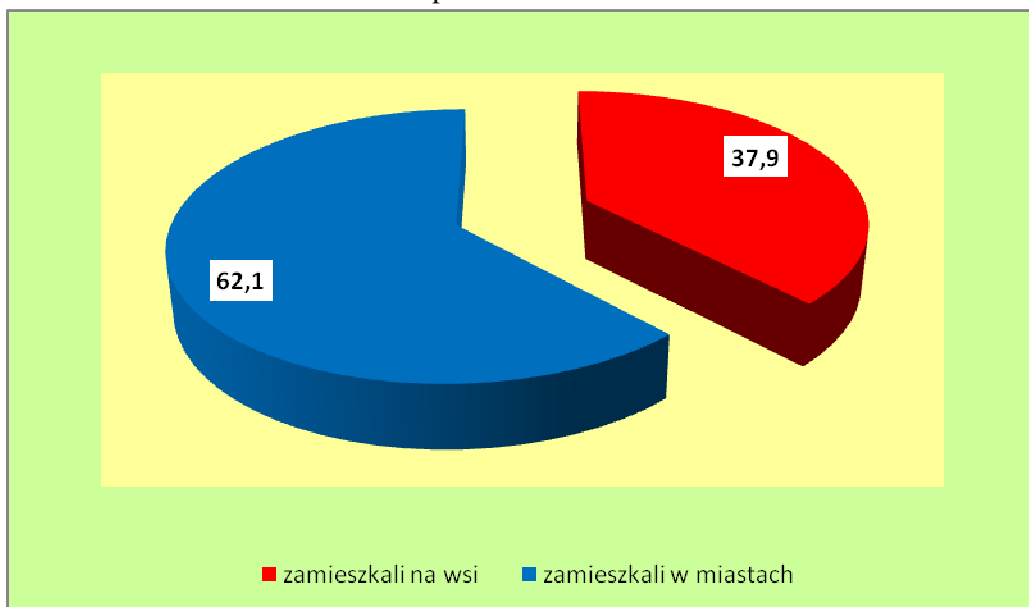
Tabela 9. Bezrobotni bez wykształcenia średniego uczestniczący w szkoleniach w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia	w tym bez wykształcenia średniego (w ramach kol. 2)	Udział w % (3 : 2)	Bezrobotni bez wykształcenia średniego, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 3)
	1	2	3	4	5
1	chodzieski	306	69	22,5	13
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	12	3,1	11
3	gnieźnieński	724	371	51,2	172
4	gostyński	338	52	15,4	52
5	grodziski	253	119	47,0	72
6	jarociński	274	104	38,0	56
7	kaliski ziemski	192	86	44,8	22
8	Kalisz miasto	388	157	40,5	32
9	kępiński	181	45	24,9	16
10	kolski	163	77	47,2	24
11	koniński ziemski	776	392	50,5	127
12	Konin miasto	498	238	47,8	101
13	kościański	260	82	31,5	34
14	krotoszyński	426	254	59,6	126
15	leszczyński ziemski	248	110	44,4	69
16	Leszno miasto	360	122	33,9	74
17	międzychodzki	160	79	49,4	53
18	nowotomyski	187	98	52,4	51
19	obornicki	193	99	51,3	31
20	ostrowski	228	94	41,2	50
21	ostrzeszowski	91	19	20,9	14
22	pilski	350	155	44,3	30
23	pleszewski	276	24	8,7	15
24	poznański ziemski	507	164	32,3	75
25	Poznań miasto	1 400	365	26,1	126
26	rawicki	386	162	42,0	78
27	śłupecki	260	38	14,6	27
28	szamotulski	473	5	1,1	5
29	średzki	281	10	3,6	6
30	śremski	297	129	43,4	58
31	turecki	335	162	48,4	107
32	wągrowiecki	316	93	29,4	14
33	wolsztyński	211	98	46,4	81
34	wrzesiński	291	111	38,1	21
35	złotowski	392	210	53,6	60
WOJEWÓDZTWO		12 413	4 405	35,5	1 903

2.7 Zamieszkali na wsi

Według stanu na koniec grudnia 2008 roku w województwie wielkopolskim zarejestrowanych było ogółem 43 586 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 47,7% całej populacji bezrobotnych. W okresie od stycznia do grudnia 2008 roku w Wielkopolsce objęto szkoleniami 4 705 bezrobotnych z terenów wiejskich, tj. 37,9% ogólnej liczby uczestników szkoleń.

Wykres 13. Udział (w %) bezrobotnych zamieszkałych na wsi wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w szkoleniach jest różny dla poszczególnych powiatów, co pokazuje tabela 10. Wyłączając powiaty grodzkie, na 31 jednostek w dwóch powiatach udział mieszkańców wsi w realizowanych szkoleniach był znikomy. W powiecie szamotulskim na 473 osoby, które ukończyły szkolenia, zaledwie 5 osób, tj. 1,1% pochodziło z terenów wiejskich, natomiast w powiecie średzkim na 281 uczestników 13 to osoby z terenów wiejskich. W tym przypadku wskaźnik wyniósł 4,6%. Odsetek bezrobotnych zamieszkałych na wsi w całej populacji bezrobotnych wynosił na koniec 2008 roku w powiecie szamotulskim 46,8% natomiast w średzkim 62,3%.

Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w tej grupie bezrobotnych dla województwa wyniosła 47,0%. Jest więc nieznacznie wyższa niż efektywność liczona dla całej populacji szkolonych w Wielkopolsce.

Tabela 10. Bezrobotni zamieszkali na wsi uczestniczący w szkoleniach w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Bezrobotni, którzy ukończyli szkolenia	w tym zamieszkali na wsi (w ramach kol. 2)	Udział w % (3 : 2)	Bezrobotni zamieszkali na wsi, którzy podjęli pracę (w ramach kol. 3)
	1	2	3	4	5
1	chodzieski	306	131	42,8	12
2	czarnkowsko-trzcianecki	392	190	48,5	65
3	gnieźnieński	724	237	32,7	106
4	gostyński	338	160	47,3	105
5	grodziski	253	148	58,5	79
6	jarociński	274	162	59,1	93
7	kaliski ziemski	192	184	95,8	55
8	Kalisz miasto	388	0	0,0	0
9	kępiński	181	114	63,0	64
10	kolski	163	96	58,9	22
11	koniński ziemski	776	613	79,0	262
12	Konin miasto	498	0	0,0	0
13	kościański	260	116	44,6	21
14	krotoszyński	426	107	25,1	65
15	leszczyński ziemski	248	225	90,7	184
16	Leszno miasto	360	0	0,0	0
17	międzychodzki	160	88	55,0	53
18	nowotomyski	187	96	51,3	37
19	obornicki	193	64	33,2	27
20	ostrowski	228	95	41,7	54
21	ostrzeszowski	91	60	65,9	20
22	pilski	350	83	23,7	26
23	pleszewski	276	181	65,6	82
24	poznański ziemski	507	313	61,7	165
25	Poznań miasto	1 400	0	0,0	0
26	rawicki	386	176	45,6	88
27	śłupecki	260	149	57,3	63
28	szamotulski	473	5	1,1	5
29	średzki	281	13	4,6	5
30	śremski	297	107	36,0	44
31	turecki	335	188	56,1	109
32	wągrowiecki	316	144	45,6	51
33	wolsztyński	211	149	70,6	124
34	wrzesiński	291	111	38,1	65
35	złotowski	392	200	51,0	59
WOJEWÓDZTWO		12 413	4 705	37,9	2 210

2.8 Pozostałe kategorie bezrobotnych uczestników szkoleń

Poza wcześniej wymienionymi kategoriami w załączniku 6 występują ponadto kategorie, których udział w całej populacji bezrobotnych objętych szkoleniami w Wielkopolsce można uznać za marginalny:

- kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia 407 osób, tj. 3,3%;
- samotni wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia 568 osób, tj. 4,6%;
- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia 92 osoby, tj. 0,7%;
- niepełnosprawni 424 osoby 3,4%;
- cudzoziemcy 7 osób, tj. 0,1%.

Spośród 12 413 bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia w 2008 roku w Wielkopolsce, 1 498 osób, tj. 12,1%, to bezrobotni należący do ww. kategorii. Szczegółowe dane według powiatów przedstawiono w tabeli 11.

Wykres 14. Udział (w %) bezrobotnych należących do pozostałych kategorii wśród uczestników szkoleń w 2008 roku w Wielkopolsce

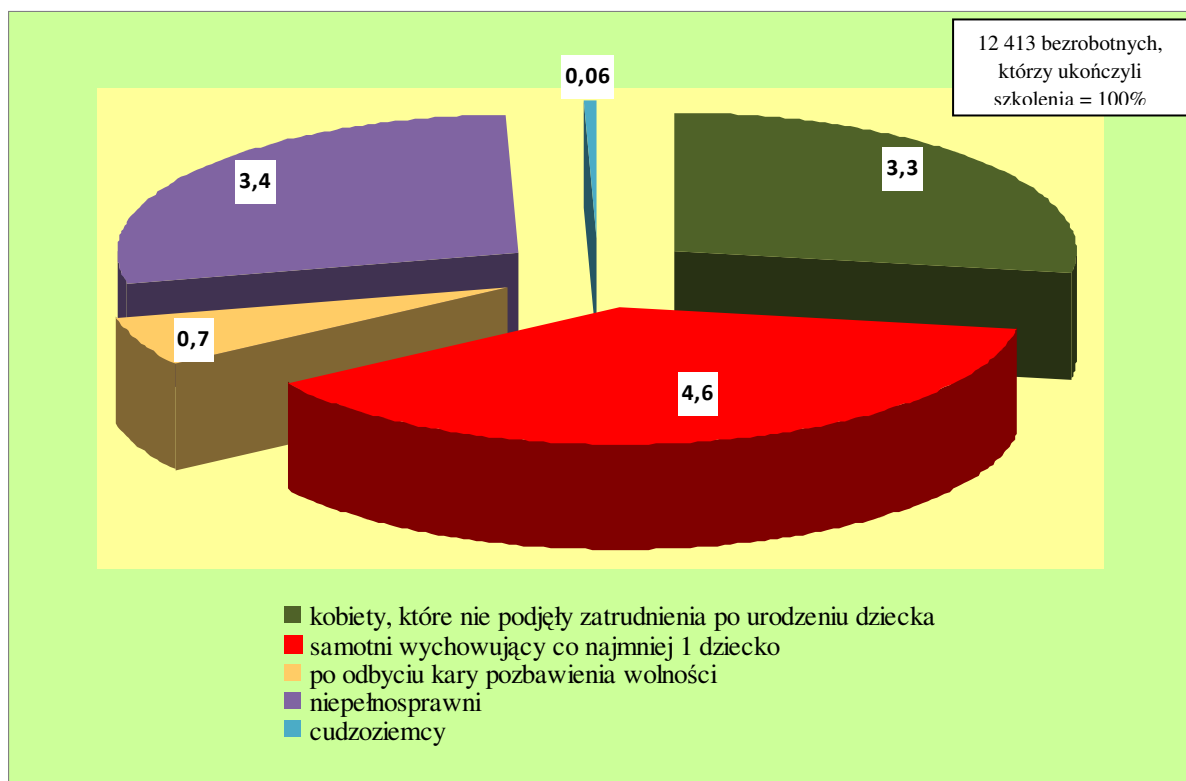

Tabela 11. Uczestnicy szkoleń należący do pozostałych kategorii bezrobotnych w 2008 roku w Wielkopolsce

L.p.	Powiat	Bezrobotne kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	Bezrobotni samotni wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	Bezrobotni niepełnosprawni	Bezrobotni cudzoziemcy
	1	2	3	4	5	6
1	chodzieski	5	2	1	16	0
2	czarnkowsko-trzcianecki	6	36	2	3	0
3	gnieźnieński	66	41	4	14	0
4	gostyński	0	9	4	11	0
5	grodziski	5	19	8	13	0
6	jarociński	14	12	0	7	0
7	kaliski ziemski	5	1	0	11	0
8	Kalisz miasto	18	24	9	48	1
9	kępiński	7	10	0	2	0
10	kolski	2	38	1	3	1
11	koniński ziemski	10	0	0	36	0
12	Konin miasto	6	0	0	25	0
13	kościański	12	14	0	5	0
14	krotoszyński	20	20	6	4	0
15	leszczyński ziemski	10	8	0	7	0
16	Leszno miasto	13	29	7	18	0
17	międzychodzki	10	12	0	5	0
18	nowotomyski	18	8	0	7	0
19	obornicki	3	16	0	2	0
20	ostrowski	12	9	0	9	0
21	ostrzeszowski	0	0	0	3	0
22	pilski	4	0	0	27	0
23	pleszewski	0	4	0	0	0
24	poznański ziemski	21	40	6	11	1
25	Poznań miasto	51	104	29	28	4
26	rawicki	8	12	3	19	0
27	śłupecki	7	3	0	1	0
28	szamotulski	0	12	1	0	0
29	średzki	9	7	1	1	0
30	śremski	7	21	0	16	0
31	turecki	13	11	2	12	0
32	wągrowiecki	20	21	2	7	0
33	wolsztyński	3	7	0	18	0
34	wrzesiński	1	0	0	20	0
35	złotowski	21	18	6	15	0
WOJEWÓDZTWO		407	568	92	424	7

PODSUMOWANIE

Analiza danych dotyczących szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy Wielkopolski w 2008 roku wykazała znaczne zróżnicowanie w:

- strukturze bezrobotnych biorących udział w szkoleniach,
- osiągniętych poziomach efektywności zatrudnieniowej szkoleń w poszczególnych powiatach województwa wielkopolskiego.

1. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej szkoleń, czyli odsetek osób, które podjęły zatrudnienie w trakcie lub w 3 miesiące po ukończeniu szkolenia wśród wszystkich, którzy je ukończyli wyniósł w województwie wielkopolskim 45,5% i był wyższy od średniej dla kraju (39,2%) o 6,3 punktu procentowego. W Polsce, podobnie jak w większości krajów Unii Europejskiej, nie istnieją sztywno określone wartości w tym względzie. Jako satysfakcjonujący wskaźnik przyjęto 40%. Ponad połowa powiatów osiągnęła poziom wyższy od średniej wojewódzkiej. W powiatach średzkim, szamotulskim, chodzieskim i pilskim wyniki są znacznie niższe i kształtują się od 12,0% do 5,0%.

2. Koszty ponownego zatrudnienia jednej osoby po szkoleniach w latach 2007-2008 były najniższe w kraju i wyniosły:

- w 2008 r. 2 669,39 zł (Polska 4 373,86 zł), niższe od średniej dla Polski o 1 704,47 zł,
- w 2007 r. 2 118,8 zł (Polska 3 477,4zł), niższe od średniej dla Polski o 1 358,6 zł.

3. Przeciętny koszt uczestnictwa w szkoleniu w Wielkopolsce w 2008 roku był najniższy w kraju i wyniósł 1 165,96 zł. Był on niższy od średniej krajowej (1 664,15 zł) o 498,19 zł.

4. W Wielkopolsce w 2008 roku, wobec roku 2007, skierowano na tę aktywną formę w skali województwa mniej o 1 163 osoby bezrobotne.

5. Wskaźnik udziału szkoleń we wszystkich aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu uległ obniżeniu w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,6 punktu procentowego.

6. Udział osób, które ukończyły szkolenia wśród wszystkich, którzy je rozpoczęli, kształtował się w większości powiatów powyżej 90%.

7. Odsetek bezrobotnych objętych szkoleniami w całej populacji bezrobotnych był różny dla poszczególnych powiatów, co warunkowała zróżnicowana sytuacja gospodarcza i demograficzna tych jednostek. Trzy powiaty osiągnęły w tym zakresie poziom zalecany przez Komisję Europejską, czyli 25%. W dwóch powiatach Wielkopolski, kolskim i ostrzeszowskim, udział ten był bardzo niski odpowiednio 10,0% i 11,2%.

8. Kobiet wśród uczestników szkoleń w 2008 roku było nieznacznie mniej niż mężczyzn. W szkoleniach częściej brali udział młodzi bezrobotni, tj. osoby do 25 roku życia. W 2008 roku było ich dwa razy więcej niż osób po 50 roku życia.

9. Osoby z terenów wiejskich stanowiły 37,9% uczestników szkoleń. Niski udział tej kategorii bezrobotnych, tj. 1,1%, wystąpił w powiecie szamotulskim.

10. Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich uczestników szkoleń w Wielkopolsce kształtował się na poziomie 32,5%. Na terenie pięciu powiatów blisko połowę objętych szkoleniami stanowili bezrobotni należący do tej kategorii. Najniższy odsetek odnotowano w powiecie wolsztyńskim 10,9%.

11. Udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w populacji bezrobotnych ogółem w województwie wielkopolskim wyniósł 12%. Na poziomie powiatów odnotowano znaczne różnice. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego stanowili blisko 18% grupę w populacji uczestników szkoleń, natomiast osoby bez wykształcenia średniego powyżej 30%.